

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom prihodnje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo:

Za celo leto . K 10—
• pol leta . . . 5—
• četrt leta . . . 2 50

Za Ogrsko in inozemstvo:

Za celo leto . K 11—
• pol leta . . . 5 50

Naročnino je plačati naprej. Posamezne številke se prodajajo po 20 v.

Uredništvo in upravništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje št. 3

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ahi rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inzeratov) je za 1/1 strani K 160—
• 1/2 . . . 80—
• 1/4 . . . 40—
• 1/8 . . . 20—
• 1/16 . . . 10—
• 1/32 . . . 5—
• 1/64 . . . 2—

Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 36.

V Ptuj, v nedeljo dne 8. septembra 1918.

XIX. letnik.

Zelo lepi uspehi proti Italijanom na naši visokogorski fronti. — Trdovratni, bridki boji na zapadu. — Hud poraz Čehoslovakov na Ruskem. — Zločinski napad na Lenina. — Vsi avstrijski nadškofje in škofje za — le ljubljanski škof dr. Jeglič proti pastirskemu listu. — Stajerci, Korošci in Kranjci proti jugoslovanski, državi nevarni gonji.

Pastirski list avstrijskih nadškofov in ljubljanski škof dr. Jeglič.

K. B. Dunaj, 29. avgusta. Avstrijski nadškofje in škofje izdali so pastirski list, iz katerega med drugim posnemamo:

„V času, ki prinaša v življenju ljudstva tako velikanske spremembe, smatramo za našo dolžnost, pokazati pravo pot iz zmešnjav sedanjih zmot in hudodelstev. Pri vsej žalosti, ki nas napolnjuje pri pogledu skozi vojno povzročene in nakopičene razvaline, tolaži nas vendar zavest, da krivda tega prelivanja krvi ne zadene naše domovine. Če bi bilo odvisno od našega cesarja, veselili bi se že davno srečnega miru. Pa žalibog, dosedaj je bila vsaka mirovna ponudba od naših sovražnikov z zasmevanjem zavrnjena. In še več: sovražniki so povzročili z brezvestnimi pomagači gonjo v naši državi, ki bi naj med nami učinkovala kakor iskra v smodnišnici. Dovolj sramotilno je za nas, da si upajo naši sovražniki, ki nas s silo orožja ne morejo premagati, nas zapeljati k prisegolomi do cesarja in domovine ter skušajo z obrekovanji zastrupiti neomahljivo zvestobo do vladarske hiše, da bi na ta način zamogli dovesti do razpada v notranjosti.

Pastirski list nastopa dalje proti oceruški gonji in obžaljuje pomanjkanje življenjskih sredstev ter biča neizmerno draginjo kot najbolj občutljivo posledico vojne. Gotovo bi bila proti takršnim okoliščinam poštena in razumna kritika na prave mestu, zaželjen bi bil strokovnjaški nasvet, ali vso godrnjanje in žuganje ne bode niti enega zrnca in niti enega krompirja več v deželo spravilo, ampak bode dovedlo našo deželo do slabega glasu in bode ojačilo naše sovražnike v upanju, nas po dolgem vstrajanju končno vendar premagati. Gotovo ima vsak producent pravico pridržati si svojemu trudu, času in delu primeren donesek, pa vse kar zdržuje čez pravično mero, čez potrebno dnevno porabo in čez krščansko skrb za bodočnost, je danes nepravilno imetje.

Pastirski list pozivlja na dobrosrčnost vseh in zaključuje s pozivom k nadaljnjemu hrabremu vstrajanju in pravi: Avstrija ima kot prva katoliška oblast v srcu Evrope in kot faktor zveze narodov, katera v njej biva, izvršiti od previdnosti zagotovljeno jej nalogo. Moč Avstrije biva v slogi svojih narodov in ta biva zopet v katoliški veri. Žuga nam torej le ena nevarnost: O p a d od katoliške vere.

Ta pastirski list, ki leži mnogim hujskajočim političnim duhovnikom kakor neprebavljiva snov v želodcu, pravi jasno, da najdemo pravi in zaželjeni mir ter ojačeno Avstrijo edino le v slogi in tesni zvezi njenih narodov. Strogo je obsojena v njem gonja, ki jo povzročujejo na škodo države in v podaljšanje vojne v naši državi odsovražnikov nahujskani brezvestni jugoslovanski veleizdajalci, ki edini imajo sedanje žrtve te vojne na svoji vesti. K tem spada v prvi vrsti tudi znani politični hujskač ljubljanski škof dr. Jeglič, ki deluje temu krščanskemu pastirskemu listu ravno nasprotno in pozivlja svojo nacionalno prejavstvijsko duhovništvo škofije za vrlo pospeševanje politike jugoslovanske deklaracije, s katero edino se podaljšuje ta nekončna vojna in izdaja naša mila Avstrija sovražnikom.

Radovedni smo, kaj bode porekla temu nezaslišanemu činu hujskajočega ljubljanskega škofa višja cerkvena oblast in kako dolgo še bode ona trpela tako ostudno zlorabo službene oblasti? Pred vsem pa je država poklicana nastopiti energično proti ljubljanskemu škofu ententnih držav in ga po vzorcu černovskega škofa nujno in še strožje kaznovati; za njega ni več cerkvenega prava, on krši cerkvene in državne postave in uraduje v svoji Ljubljani kot en trmoglav guverner entente. Kako dolgo bode še vlada tej nevarni in podli gonji tega moža brezbrizno v oko zrla, smo radovedni. Imenovan je bil za primasa jugoslovanske politike, ki stremi le za razkosanjem naše države in je vplival na krajskih občinah, da bi podpisale veleizdajalsko izjavo k sovražnikom pobegnelega izdajalca Trumbiča, čemur se je večina občin seveda kar javno zoperstavila. Veleizdajalski dogodki ob Piavi pripisujejo se edino le vzrokem le antindinastične, sovražnikom prijazne jugoslovanske politike, na katere čelu stoji tudi ljubljanski škof Jeglič, kršitelj cerkvenih in državnih postav. Ker v lastnem in v interesu države kot poštene in zvesti Avstrijci ne trpimo dalje te nevarne gonje, zahtevamo od vlade in cerkvene oblasti strogo kazni za tega moža. Niso zastonj besede, ki jih je izustil neki državnik naših sovražnikov, „da so Jugoslavi glavna opora v upanja do končne zmage in avstrijsko-državnega razsula . . .“

Vojna.

Avstrijsko uradno poročilo od četrta.

K. B. Dunaj, 29. avgusta. Uradno se danes razglašajo:

Italijansko bojišče. V Judikarijah, pri Bezzeca in na visoki planoti Sedmih občin poizvedovalni boji. Drugače nič pomembnega.

Albanija. Med Janico in Voju so kakor tudi v južnem delu Tomorogrovja se je sovražnik na novo nastanil.

Šef generalštaba.

Težki boji na zapadni fronti.

Nemško uradno poročilo od četrta.

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v. Boehn. Na bojišču južno vzhodno od Arrasa zlomil se je zgodaj zjutraj južno Scarpe angleški napad v ognju. Opoldan zapričel je sovražnik svoje predorne poskuse z novo ljutostjo. Med Scarpo in Sensebachom izvršil je pet napadov. Pomerski in vzhodno-pruski regimenti zlomili so tudi večeraj zopet naval sovražnika. Skozi stranski ogenj artiljerije uspešno podpirani, vrgli so vsakokrat sovražnika nazaj. Boiry-Notre Dame bilo je žarišče bridkih bojev. Trikrat so bile razvaline kraja sovražniku zopet iztrgane. Pri ponovljenih sovražnih napadih ostal je zvečer kraj v sovražni roki. Glavni sunek angleškega napada zadel je württemberške regimente obojestranski ceste Arras-Cambrai. Sedemkrat je naskočil sovražnik zaman. Oklopni vozovi so se na in poleg ceste vedno iz nova v boj pošiljali. V gostih vrstah jim je sledila infanterija. Običala je v ognju naših strojnih pušk že v spredajšnjih ertah. Kjer je vrinil sovražnik v naše jarke, vrgel ga je naš protinapad zopet popolnoma nazaj. Južno od Croisilles-a in južno-vzhodno od Mory so bili angleški napadi zavrnjeni.

Južno-zapadno od Bapaume nobena infanterijska delavnost. Na mestu je ležal težek angleški ogenj. Pri bojih dne 27. za Tilloy se je 9. infanterijski regiment št. 206 posebno odlikoval. Njegova 9. kompanija branila je zapadni rob kraja, čeravno je bila skozi sovražni vlom v hrbtu ogrožena, do zadnje patrone in potem z bajoneti. Iz lastnega nagiba prišla ji je 3. kompanija istega regimenta na pomoč in je vrgla sovražnika iz kraja zopet ven.

Severno Somme ponovil je sovražnik v zgodnjem jutru svoje napade med Flers-om in Gurlu. Pri Nadecourtu vdrl je v naše črte. V protinapadu vrgel ga je cesarja Franca-gardegrenadir-regiment št. 2 pod vodstvom svojega poveljnika majorja Otto v zvezi s heskimi kompanijami zopet ven. Med Sommo in Oiso ostale so prednje čete pred našimi novimi postojankami v bojovni dotiki s sovražnikom, ki je 27. le obotavljaje, večeraj ostrejšje čez Dompierre-Bella-Nesle-Beaulieu-Suzey sledil; prisilile so ga večkrat do izgub skozi napade in so se potem izognile. — Južno-vzhodno od Noyona napadel je sovražnik po najmočnejši ognjeni pripravi naše stare črte, katere od nas niso bile več zasedene. Noyon je ležal pod najtežjim ognjem

Francozov. Mesto leži v naši bojni fronti. — Severno Aisne začel pod pritegnitvijo Amerikancev zopet svojo napade. Pod težkimi izgubami so bili zavrnjeni. Ob Pasly odbili so kavaljerijski strelski regimenti petkrat naval sovražnika. Več tankov je bilo sestreljenih.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od petka.

K.-B. Dunaj, 30. avgusta. Uradno se danes razglaš:

Italijansko bojišče Južno Mori napadle so kavaljerijske naskočne čete sovražno oporišče in so izgnedile del posadke. Tudi v Conceitale delovale so naše naskočne čete z uspehom. Na visoki planoti Sedmih občin oživela je bojovna delavnost znatno. Pri Asiagu in severno Col del Rosso napravil je sovražnik po ljuti artiljerijski pripravi več sunkov, ki so bili deloma v ognju, deloma skozi protinapad odbiti. Včeraj zjutraj napadla so naša bojna letala kolo-dvor Monte Belluno in se ga obmetala s 50 bombami.

Albanija. Nobena večja bojovna podjetja.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročila od petka.

K.-B. Berlin, 30. avgusta. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadne skupine prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v. Boehn. Boji v prednjem polju obojestransko Lyse in severno Scarpe. Južno-vzhodno Arrasa bili so infanterija in oklopni vozovi sovražnika pri prihodu na bojišče od artiljerije in bojnih letalcev uspešni prijeti. Njih težišče je ležalo včeraj južno ceste Arras-Cambrai. Iz Cherisy in Fontaine in proti Hendecourtu večkrat naskakujočega sovražnika odbili smo v trdem boju. Bolj južno vdrl je Anglež v Bullecourt in Riencourt. V postojankah in v razstrelbinah prejšnjih bitk odrgali so se tukaj ljuti boji. Riencourt bil je od sovražnika iztrgan, tudi vzhodni del Bullecourta zopet zavzet. Popoldan razširil je sovražnik svoje napade do severovzhodno od Bapaume. Zlomili so se večinoma že v našem ognju. Iz St. Legerja in Mory napadel je petkrat brezuspešno. Mnogoštevilno tankov je bilo uničenih.

Severno Somme smo v zvezi z južno reke izvršenimi premikanji preložili obrambo v črto vzhodno Bapaume-severo-vzhodno Peronne. Sovražnik sledil je obotavljaje čez Bapaume-Combles-Maurepas. — Med Peronne in Oise na zapadnem bregu Somme in Kanala infanterijski boji. Močni napadi, ki jih je vodil sovražnik jugovzhodno od Nesle in iz Noyona proti našim novim črtam severo-vzhodno mesta, so bili zavrnjeni.

Ob Ailletti nastanil se je Francoz zapadno Folebraya na vzhodnem bregu reke. Med Ailetto in Aisno zapričel je v zvezi z Amerikanci zopet svoje napade. Med Pont St. Mard in Chavigny naskakoval je od zgodnjega jutra proti našim črtam. Magdeburški hanoverski in turingijski garndi regimenti izjalovili so težke sovražne napade, peljane od dvojne premoči sovražnika. 72 tankov je bilo sestreljenih. Podčastnik Kropmeier, gfrajter Manske in Schottau od 1. strojnopuškega oddelka 1. gardnega regimenta št. 165 je bilo 20 tankov uničenih. Francoz doživel je tukaj težek poraz. Njegove izgube so nenavadno visoke. Napravili smo vjete od desetih različnih divizij.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od sobote.

K.-B. Dunaj, 31. avgusta. Uradno se danes razglaš:

Italijansko bojišče. V Judikarijah uspešni poizvedovalni boji. Monte Majo (vzhodno od Pasubia) bil je včeraj mimo-

gredoč v lasti sovražnika. Čez dve uri trajajoči artiljerijski in minski ogenj zasipal je naše posadke, nakar se je Italijanom posrečilo, v naše jarke vdreti. Naše rezerve, od delki 3. regimenta tirolskih cesarskih lovcev in cesarsko-lovske naskočni bataljon šli so takoj k protinapadu in so vrgli skozi baterije cesarsko-lovske divizije in 40. honvedsko artiljerijsko brigado podpirane, sovražnika v kratkem bridkem boju zopet ven. 20. regiment bersaglieroval plačal je svoj poraz z izgubo več kakor 200 mrtvih in 100 vjetih.

Albanija. Nič novega.

Šef generalštaba.

Neizmerne krvave izgube sovražnika na zapadu.

Nemško uradno poročilo od
sobote.

K.-B. Berlin, 30. avgusta. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadne skupine prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v. Boehn. Boji v prednjem polju obojestransko Lyse. Sovražni poizvedovalni oddelki, ki so čez Lawo vrinili, so bili odbiti. Na bojišču južno-vzhodno Arrasa poskušal je Anglež včeraj vnovič predreti. Pod močno vstavo tankov vdarile so v zgodnjem jutru na frontni širini 20 kilometrov angleške in kanadske divizije med cesto Arras-Cambrai in južno-vzhodno Bapaume, k napadu. Württembergerci odbili so južno ceste sovražnika pred svojimi črtami. V zvezi z heskimi bataljoni vrgli so severno od Hendecourta vrinjenega sovražnika zopet nazaj. Južno od Hendecourta, dovedli so kavaljerijski regimenti sovražni naval med Vaux-Vrancourt in Froncourt do izjalovljenja. Vzeli so Hendecourt, ki je bil mimogredoč izgubljen, šli so po zavrnitvi sovražnika sami k napadu in so ga vrgli obojestransko Bullecourta in čez zapadni rob kraja nazaj. Južno od Ecourts odbili so zapadno pruski regimenti v britkem boju večkratne napade sovražnika. Samodejna posega oberlajntanta Mann z kompanijami infanterijskega regimenta 175 omogočila je zopetno zavzete mimogredoč izgubljenega kraja Ecourt. Obojestransko Bapaume dovedli so pruski in saksonski sovražni naval do izjalovljenja.

Popoldan metal je sovražnik obojestransko ceste Arras-Cambrai sveže divizije v boj. Ponovna ogromna uporaba tankov in infanterije naj bi dovedla do odločitve. Pozno zvečer je bila bitka v našo prid odločena. Iz Sensee-ozemlja čez Eteyoigny, Hancourt in južno ceste Vis-Cherisy naskakujoče goste črte sovražnika zlomile so se v našem ognju in v bridkem bližinskem boju. Sestrelilo se je en tank. Infanterija sovražnika trpela je izredno visoke izgube.

Severno Somme so bili angleški napadi med Morvae in Clery zavrnjeni. Kjer je sovražnik naše črte dosegel, vrgel ga je naš protisunek v svoje izhodne postojanke nazaj. — Severno Oise napadli so Francozi odtok kanala med Libremontom in severo-vzhodno od Noyona z močnimi silami. Njihovi napadi vstavili so se večinoma že na zapadnem bregu v našem ognju. Iz Chevilly na vzhodnem bregu bil je sovražnik po trdem boju zopet vrgel. Večkrat na Noyon peljani napadi izjalovili so se v ognju in skozi protisunek.

Ljuti artiljerijski in infanterijski boji ob Ailette. Od Pasly naprej potisnjen frontni odtok vzeli smo v krajšo črto Juvigny-Jucyle-Long nazaj. Juvigny ostal je pri včerajšnjem napadu sovražnika v njegovi roki.

V zadnjih dveh dneh sestrelili smo 52 sovražnih letal. Lajtnant Koennecke izvojeval je svojo 32. in lajtnant Baumann svojo 28. zračno zmago.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Dunaj, 1. septembra. Uradno se danes razglaš:

Nič novega.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od nedelje.

K.-B. Berlin, 1. septembra. (W.-B.) Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v. Boehn. Med Ypernom in La Bassee skrajšali smo našo fronto z opuščanjem pri Hazebrouk naprej potisnjenega loka. Pripustili smo sovražniku Kimmel. Naša premikanja ostala so sovražniku prekrita. Anglež je sunil z močnimi silami proti naši stari črti. Sovražnik je Kimmel zasedel in nam je sledil čez Bailleul-Neu-Berquin. Angleški infanterijski napadi zlomili so se na cesti Arras-Cambrai pred našimi črtami. Med Docout in Vailse-Braucourt so se ponovljeni napadi sovražnika zlomili. V menjajočem boju ostala sta Bullecourt in Ecoust v sovražnih rokah. Med Morval in Peronne napadle so po ljutem boju angleške in avstralske divizije, ki so bile pri Morvalu in južnozapadno Brancourta zavrnjene. Buchavesnes se je s protinapadom držalo. Bolj južno črte teče naša črta po zaključju bojev ob cesti Buchavesnes-Peronne. Poskusi sovražnika prekorati Sommo pri Brie in St. Christu so bili preprečeni. — Močni napadi Francozov med Somme in Oise. Franceske divizije, ki so zvečer obojestranski Nesle napadale, običale so v našem ognju pred našimi črtami. Pri Rouy bil je sovražnik s protisunkom vržen. Proti poldnevu peljani napadi zlomili so se za sovražnika pod najtežjimi izgubami. Zvečer ponovljeni napad razpršil se je v delne sunke, ki so bili zavrnjeni. Močnejše sovražne sile so bile severno Varesnes in čez Oiso pri Bretigny nazaj vržene. — Med Oiso in Aisno je včeraj zvečer po najmočnejšem artiljerijskem ognju infanterijska bitka iz nova pričela. Vzhodno Oise napadi sovražnika v ognju artiljerije in strojnih pušk niso mogli prodirati. Obojestransko od Champo sunil je sovražnik z močnimi silami naprej. Protinapad je stari položaj zopet uredil. Med Ailetto in Aisno sledili so delnim sunkom napadi nasprotnika. Vicefeldvebel Haas od kompanije strojnih pušk uničil je 4 sovražne tanke in vjel njih posadke. Zvečer je šel sovražnik z močnimi silami k enotnemu napadu. Pri in južno Crecy-au-Mont odbili smo sovražnika deloma v protinapadih nazaj.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Dunaj, 2. septembra. Uradno se danes razglaš:

Nič novega.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od ponedeljka.

K.-B. Berlin, 2. septembra. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v. Boehn. Na 45 km široki fronti med Scarpo in Sommo je sovražnik svoje napade nadaljeval. Artiljerijski učinek proti pripravnim prostorom sovražnika ima delež na odporu. Žarišča infanterijskih bojev so bile Gendecourt, Noreuil, razstrelbine vzhodno Bapaume. — Sovražnik, ki je severno Hendecourta na ozemlju pridobil, bil je s protinapadom zopet vržen. Za Noreuil se je dolgo borilo. Ostal je v naši lasti. Sestrelilo se je en tank, drugega pa poškodovalo. — Južno-vzhodno Bapaume zavrnili smo proti Villers-au-Flos naperjene napade nasprotnika. Severno Somme smo z močnimi silami prodirajočega sovražnika vstavili. Peronne je zaseden od sovražnika. — Po najmočnejšem bobenskem ognju skušal je Francoz obojestransko Nesle predreti. Severno železnice Nesle-Ham so se vsi navali sovražnika izjalovili. Pri ponovnih napadih vrglo se je vrinjenega sovražnika iz naših črt. — Južno Vesle odbili so Brandenburgerci in Šlezijci sovražnika brez ostanka pred svojimi črtami. Tudi južno Libermonta so se zvečer

napadi Francozov zlomili. — Obojestransko Noyona ostala je sovražna infanterija po težkem, izgubonosnem boju od 31. avgusta včeraj nedelavna. Delni napadi sovražnika severno Soissons so bili zavrženi.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Avstrijsko uradno poročilo od torka.

K.-B. Dunaj, 3. septembra. Uradno se danes razglašala:

Nikjer večji bojovni dogodki.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od torka.

K.-B. Berlin, 3. septembra (W.-B.). Iz velikega glavnega stana se poroča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v Boehn. Med Ypern in La Bassée uspešni infanterijski boji.

V prednjem polju naših novih pozicij nadaljeval je sovražnik med Scarpo in Sommo svoje napade. — Južno-vzhodno Arrasa se mu je posrečilo naše infanterijske črte obojestransko Arrasa-Cambrai vtisniti. V črti Etaing severno Cagnicourta, severno-zapadno Qesanta smo sunek sovražnika vstavili. Večkratni poskusi sovražnika prodirati čez višine Dury in vzhodno Cagnicourta izjalovili so se ob naši pripravljene rezervi. — Obojestransko Bapaume je bil napad sovražnika, peljan po močni artiljerijski pripravi s tanki, zavržen. — Severno Somme smo po ljutih bojih višine vzhodno od Saily-Moslains-Aizecourt-L'Haut držali. — Obojestransko železnice Nesle-Ham odbil je infanterijski regiment št. 271 tudi včeraj zopet več napadov Francozov. — Drugače med Sommo in Oiso le artiljerijska delavnost. — Po večurni najmočnejši artiljerijski pripravi napadli so Francozi ojačeni z marokanskimi in ameriškimi divizijami popoldan med Oiso in Aisno. Iz Ailette-nižine proti Pierrecourtu in Follebray-u peljani napadi izjalovili so se v našem ognju. Na pojedinih mestih je vrgel naš protisunek nasprotnika nazaj. V gozdovju zapadno in južno Concy le Château porinil je sovražnik naše črte nekaj od Ailette. Med Ailetto in Aisno so se večkrat ponovljeni zelo močni napadi sovražnika izjalovili. Kūrasirji in dragonci 8. regimenta pod poveljstvom oberlajtanta grofa Magnis so s včerajšnjim dnevom 16 težkih sovražnih napadov zavržili in njim poverjene pozicije vedno brez ostanka obdržali.

Včeraj smo sestrelili 13 sovražnih balonov in 55 letal, od teh 36 nad bojiščem Arrasa. Lovsko letalno brodovje štev. 3 pod vodstvom oberlajtanta Loerzer dovedlo je 26 letal k padcu. Oberlajtant Loerzer izvojeval je pri tem svojo 35 zračno zmago.

Prvi generalkvartirnojster
Ludendorff.

Vojna na morju.

17.000 brutto-register-ton potopljenih.

K.-B. Berlin, 29. avgusta. (Uradno). Na parniških potih med Port Saidom in zapadnem Srednjem morju potopili so naši podmorski čolni vnovič 17.000 brutto-register-ton ladjinega prostora med temi en novi angleški parnik čez 8000 brutto-register-ton, ki je bil obložen z rižem in drugimi deželnimi produkti in plul iz Indije proti Angleški.

Šef admiralnega štaba mornarice.

16.500 brutto-register-ton potopljenih.

K.-B. Berlin, 30. avgusta. (Uradno). Na severnem pomorskem bojišču je bilo skozi naše podmorske čolne 16.500 brutto-register-ton potopljenih, med temi v artiljerijskem boju ena past za podmorske čolne v obliki jadernice.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Nadaljni uspehi podmorskih čolnov.

K.-B. Berlin, 31. avgusta. W.-B. V zatvornem okolišču okrog Anglije je bilo od naših podmorskih čolnov 19.000 brutto-register-ton potopljenih.

Šef admiralnega štaba mornarice.

Politični utrinki.

Vsi škofje razen ljubljanskega škofa dr. Jegliča za pastirski list.

Avstrijski nadškofje in škofje izdali so pastirski list, v katerem strogo obsojajo vso jugoslovansko stremljenje kot državi in cesarju nevarno, ker se s tem v zvezi z našimi sovražniki igra nevarna igra za razkosanje Avstrije in se tako podaljšuje vojna in kopičijo vedno nove žrtve. In kdo ima te žrtve na vesti. Na vesti jih ima ljubljanski škof dr. Jeglič, ki je poklican pridigovati le o miru in ljubezni do bližnjega, kar mu je sicer deveta briga. Vzgal je raje bakljo sovraštva med avstrijskimi ljudstvi in narodi, medtem ko je izdal proti temu pastirskemu listu pismo, v katerem hujska narod proti narodu na kvar in škodo države in v prid našim sovražnikom. Ali doleteti ga mora božja in pravična kazen!

Slovensko časopisje in pastirski list avstrijskih nadškofov.

Zakaj neki molčijo vsi slovenski časopisi o tem pred kratkim izdanem pastirskem listu visokega pomena in svetih resnic? Zato, ker ga ne morejo prebaviti, ker jim je povedal, kar jim gre. Povedal je namreč veleizdajalski Jugoslovonom, da je njih gonja zločinska in podla in da ž njo gonijo vodo na mlin naših sovražnikov, ali z drugimi besedami, da so krivi sedanjih vojnih žrtev in da s tem le škodujejo Avstriji in podaljšujejo na ta način vojno v prid našim sovražnikom. Edin „Slovenec“, glasilo jugoslovanskega škofa dr. Jegliča piše o tem listu majhno notico, s katero se sam tolaži in ki v nadaljevanju pravi, da so naši sovražniki posegli po sramotnem sredstvu, da zapeljujejo naše narode na odpad od cesarja in države. O, vi podli hinavci! Kdo pa stoji za našimi sovražniki? Ali niste vi z vašim škofom dr. Jegličem in drugimi, ki delujete neumorno nato, da se zavlačuje vojna, da bi si potem na kadečih se razvalinah Avstrije ustanovili svojo jugoslovansko državo, zvezani z zločinskimi Srbi? Umevno je, da Vam ta pošten pastirski list ne ugaja iz zgolj vzroka, ker vas je razkrinkal in vam resnico povedal, katere se vi veleizdajalski zločinci izogibljete, kakor hudič križa. Ugajal bi vam bolje list škofa Jegliča, v katerem se vaši zločini proti domovini hvalisajo. Stari pregovor pravi: božji mlini meljejo počasi, a sigurno.

Tudi tržaški škof Mahnič vtika svoj nos tja, kjer ga najmanje srbi.

Tržaški škof Mahnič, enakovredni tovariš ljubljanskega škofa dr. Jegliča se je začel tudi za Jugoslavijo ogrevati. Vtikati je namreč začel tudi on svoj nos v gorečo veleizdajalsko žrelo. Samo pazi naj pri tem, da si ga preveč ne osmоди, kajti tržaški Italijani se bodo tudi tega možicelja kmalu naveličali, kakor so se naveličali cesarju in domovini zvesti Kranjci svojega rogatega pastirja dr. Jegliča, ker so uvideli, da se s tako politiko le zavlačuje in podaljšuje vojna ter krši cerkvene in državne oblasti.

Italijani in jugoslovansko stremljenje.

Kakor znano, razvija avstrijski veleizdajalec Trumbič v Italiji v zvezi z našimi notranjimi pošteniaki prav živo propagando za jugoslovansko deklaracijsko politiko, to je za politiko razrušenja avstrijskih temeljev in razkosanja starozgodovinskih kronovin. Simpatizira in odobruje njegove čine tudi znani vseslovanski škof in primas Jugoslavije dr.

Jeglič v Ljubljani. Kar pa v obče ne prese neti, so vsi veleizdajalski listi kakor „Slovenec“ in drugi seveda v njegovi službi. Istim se pridružujeta dostojanski tudi znani umazani mariborski glasili „Slovenski gospodar“ in „Straža.“ Kakor iz tega sledi, je pač vse v tesni zvezi. Deluje se složno in z vsemi sredstvi znotraj in zunaj in vse se vrti okoli enega cilja, cilja ustanovitve Jugoslavije in razkosanja slavne Avstrije. Ali glej, vse stremjenje in vsa gonja iztekla se je v Italiji prav žalostno. Italijani so dali Jugoslovonom že zaslužen brc, ker se ne strinjajo z ideali in zahtevami prihodnosti. Obadva bi rada Avstrijo razdrobila in obadva eden in isti plen za sebe obdržala. In zaradi tega se bijejo in koljejo v Italiji radi Jugoslovonom. Italijanski minister zunanjih zadev Sonnini razdrobil bi rad Avstrijo in zjedini velik del, ki je naseljen od Jugoslovonom, z Italijo. On je torej nasprotnik samoodločbe narodov in Velike Srbije. Za nas bi bila sicer oboja politika pogubna, ker se nas hoče deliti in razkosati, ker delitev je pač delitev. Trdno smo pa prepričani, da do delitve nikdar ne bode prišlo, ker Avstrija še vedno stoji in bode v bodoče tudi stala, naj jo delijo v svojih bučah kakorkoli hočejo.

Grof Štefan Tisza proti notranjim sovražnikom monarhije.

Grof Štefan Tisza piše v listu „Igazmond“ pod vzglavjem „Kaj je storiti“ proti defitistom in še posebno proti notranjim sovražnikom monarhije: Prenesti moramo vse strahote bitk tega strašnega boja do končne zmage in prestatiti tudi gospodarske preskušnje te vojne. Res, pravim, bi bili že na pragu miru, bi bili morda že vojno končali, če ne bi bilo posebno v Avstriji in žal tudi pri nas brezvestnih ljudi, ki iz narodove bolesti kujejo kapital za svoje malopridne namene in se ne sramujejo, povdarjati svoje zahteve po miru in paktiranju na način, po katerem izpodjedajo kakor črv drevo, moralno silo našega naroda in vzbujajo pri naših sovražnikih upanje, da bomo kmalu obupali in se zgrudili, in jih vspodbujajo k nadaljnemu žilavemu boju. Z vsako besedo, z vsakim činom ti ničvredneži vedoma lažejo in goljufajo. Vedo, da lažejo, ko trdijo, da je naša želja po boju povzročila to strašno vojno. Pomagajo onim inozemskim hujskačem, ki delajo na to, da s takim obrekovanjem nahujskajo javno mnenje celega sveta proti nam. Vedo tudi, da trde neresnico, ko oznanjujejo, da bi mi mogli v sedanjem trenutku z našimi sovražniki skleniti dostojen mir. Vedo, da so pri nas za to vsi pripravljene in da so vsako našo mirovno ponudbo sovražniki porogljivo odbili, in končno tudi vedo, da ravno njihovo vpitje ogroža mir. Z vsako svojo besedo vedoma lažejo in goljufajo, vedoma otežujejo položaj države, kar mora povečati naše denarne in krvave žrtve, našo bolelost in napor.

Poraz Čeho-slovakov.

Genf, 31. avgusta. Ententi prijazni „Journal de Geneve“ ugotavlja, da je postal položaj Čehoslovakov nad vse resen, ker se je ententina pomoč zakasnila in so japonske pomožne čete nezadostne. Upajo, da bo položaj rešil prihod amerikanskega generala, ki je določen za vrhovnega poveljnika in bo podjetje organiziral. Irkutsk bo po vojnem načrtu središče vojne v Sibiriji in sploh v vzhodni Rusiji. V Arhangelsku bo imel svoj sedež diplomatski svet alirancev, v Vladivostoku pa bodo visoki komisarji. Koncentracija čehoslovaških čet se skoraj ne more izvršiti vsled popolnoma nerabnih železniških prog.

Stockholm, 31. avgusta. Sovjetske čete so, kakor poroča „Novaja Petrogradskaja Gazeta“, zopet izvojevale pomembno zmago nad Čehoslovaki. Na tisoče Čehoslovakov je vjela rdeča garda. Večji del Čehoslovakov v Sibiriji je že skoraj uničen. Ostanek se skuša vzdržati na svojih postojankah.

Atentati na sovjetsko vlado.

K.-B. Berlin, 31. avgusta. Glasom sem došlih poročil iz Petersburga je bilo včeraj

oddanih na Lenina več strelav, ki so ga lahko ranili. Ljudski komisar za notranje zadeve Urickij je bil umorjen. Atentatorji so bili aretirani.

K. B. Moskva, 30. avgusta. Dve dami, pripadnici socijalno-revolucijonarne stranke, sta trikrat ustrelili na Lenina. Dva strela sta ga zadela v prsi in pljuča. Leninovo stanje je resno, ker se je kri vliha v bronhije. V Kremel so bili poklicani prvi specialisti. Lenin je živ atentata.

Tedenski pregled.

Štajerske vesti.

Iz Slovenske Bistrice se nam poroča: Ker se bojijo, da bi jim oblastva prepovedala javne politične shode, jih prirejajo jugoslovanski hujskači sedaj pod zaščito „slovenskih koncertov“, ki izzvenijo vsikdar v protiavtstrijske, nemškosočasne manifestacije. Z vso vneto vrgli so se iz tega nagiba na Slovensko Bistrico, in prirejajo tamkaj svoje „koncerte“, pri katerih sodelujejo vedno nove politične moči in vsodbujajo tamošnje prebivalstvo do političnih izgrediv. Mi bi ne bili nasprotni, če bi se ti ljudje hoteli le zabavati, ker mi to tudi radi storimo, da si duh otožnosti tega težkega časa malo razvedrilo in olajšamo. Toda, kar se tiče nacionalnih izzivajočih zastav, že vemo, kam iste stremijo. Pri zadnjem julijem „koncertu“, o katerem smo itak poročali, je tudi kar mrgolelo teh izzivajočih trobojnic. Ker Bistričani to tako hladnokrvno dopuščajo, ni se torej čuditi, če pridrvi ena takšna hujskajoča družba sedaj vsak mesec v naše mesto. Pozdravni nagovor na vsilneže govoril je znan dr. Reissmann, pri katerem ni manjkalo tudi napadov na vse, kar je nemškega. Pesmi, kiso jih prepevali, zvenele so vse v jugoslovanskem, torej protiavtstrijskem tonu. Ko so zvečer vzeli celjski pevci slovo, zadonela je vpricho policije znana hujskajoča pesem „Hej Slovani!“ Potem se je prepevalo in tulilo po ulicah, da je kar odmevalo. Na kolodvoru pa hujskajoči pozdravi niso imeli ne konca ne kraja. Tukaj se je zrcalila zopet jugoslovanska omika. In to se dogaja vse pod nadzorstvom bistriškega občinskega zastopa. Dolžnost župana bi pa bila, da bi bil prepovedal nele samo demonstracijski pohod, marveč tudi nacionalno razstavo trobojnic in hujskajočo petje. Če nam ne pomagajo proti temu javna, v to poklicano oblastva, se bomo končno morali proti temu na ta način sami braniti, kajti naveličali smo se že tega brezkončnega nacionalnega izzivanja in žaljenja mirnih meščanov druge narodnosti. Ali je že kdo kedaj videl pri naših zabavnih prireditvah slična razgrajanja, ki spadajo v deželo divjakov? Nikdar ne! Če smo se hoteli zabavati, zabavali smo se mirno, brez da bi razgrajali ali kalili mir našim sosedom in delali javne skandale. Skrajni čas bi bil, da bi se v tem oziru tudi okrajni glavar malo vzdramil in razsodil, kdo ima pravter v bodoče take protiavtstrijske „veselice“ razvpitih Jugoslovancov prepovedal, kakor ni dovolil tudi nam držati zborovanja, v katerem bi se šlo le za zgolj avstrijsko pravo in misel. Taka je torej zahvala za doprinesene žrtve na oltarju domovine! Imamo še hvala Bogu toliko moči, da si bomo znali našo pravico in vpliv uveljaviti. Meščani Slovenske Bistrice! Združimo se torej in nastopajmo v bodočnosti složni v boju protijugoslovanskim, državo razjedajočim elementom in podaljševalcem vojnega gorja.

Začetek šole in njeni dobri cilji. Ker se kmalu zopet prične čas šolskega leta, pošljite vaše otroke v mesta v nemške šole in izobrazite jih tudi v nemškem jeziku, da bodo imeli enkrat boljše bodočnost. Ne verujte v tem oziru jezuitovskim jugoslovanskim farizejem, ki vas od tega odsvetujejo in vam celo žugajo ter vas hočejo

odtujiti od vsega, kar je nemškega. Ti hinavci bi radi bili, da bi ostala vaša deca nevedna, da bi se ne izobrazila v tem in onem, da bi potem, ko v svoji nevednosti in neizobraženosti enkrat doraste, lahko z njo ravnali, kakor bi hoteli. To se pa ne sme več zgoditi. Zakaj so se pa učili nemščino oni, ki vas zapeljujejo? Zakaj govori nemški hujskajoči duhovnik, advokat in učitelj, kadar te, dragi kmet, hoče slepiti? Zakaj ne privoščiti tudi tebi tega uka? Zato, ker hoče ostati na krmilu, ker hoče s teboj ravnati, kakor ravnajo njemu ugodi. Pokažite jim torej, da se jim ne vdate več, da ne potrebujete zapeljivcev in hinavcev, ki vas vodijo po krivih potih. Pokažite jim, da hočete postati samostojni ne samo v mislih, ampak tudi v dejanju. Da pa do tega pridete pošljite vaše otroke v mesta v nemške šole, izobrazite jih v vsem potrebnem in oni vam bodo za to hvaležni. Dandanes ne živimo več v starih dobrih časih in mnogo je potrebno, da se dovede vsakega posameznika do gospodarskega blaga. Da se pa to doseže, je neobhodno potrebno, da znajo vaši otroci tudi nemški. Vaši voditelji vedno javkajo, da jim vlada ne da dovolj šol. Za božjo voljo, kaj pa jim pomagajo velike palače, če se v njih nič ne naučijo. Saj jih imajo dovolj povsod. Kako prednost uživa danes tisti, ki zna nemški, to nam jasno dokazuje ta vojna. S kako radostjo in hvaležnostjo pravijo vsi, ja, da bi jaz nemški ne znal, potem bi meni prav slaba predla. In tako se ni samo eden izustil, to priznanje je obče. Zato pa se ne ozirajte na desno in levo, ampak korakajte po ravni poti do vašega blagostanja, ki ga najdete v izobrazbi nemškega jezika vaših otrok. Ne zamudite torej trenutka, izobrazite vaše otroke v nemščini in pošljite jih v nemške šole!

Zgradba sirotišnice in vzgojevališča v Ptuj. Kakor smo pred tedni že poročali, zgradi se v Ptuj sirotišnica in vzgojevališče za 500 otrok padlih vojnih vjetnikov iz političnega okraja in mesta Ptuj. Da se pa pospeši ta blagodejen projekt, je naša sveta dolžnost, prispevati po naših močeh, da se temu nad vse človekoljubnemu in patriotičnemu namenu dostojanski ustreže, ker otroci za našo domovino padlih vojnikov so naši otroci. Več iz oglasa v našem listu.

Vrnitev ruskih vjetnikov. Samoobsebi je umevno, da se morajo naši domačini enkrat v polnem številu iz vjetništva vrniti. Tega ne zanikamo. Ampak, da se nam sedaj kar hipoma vse Ruse pobere, brez da bi se mislilo za nadomestitev, to nam pa ne ugaja. Pobrli so nam domačine, sedaj nam pa še vzamejo te in mi se vprašamo, kdo nam pa bode delal? Naj nam jih vendar nadomestijo z Italijani. V katerem evangelijsko je neki zapisano, da naj Italijani po taborih brez dela lenuhajo, medtem ko stoje naša polja zapuščena in delavnice prazne in brez delavcev? Kako bomo vladnim zahtevam ustregli, če nimamo delavskih moči? Na takšen način bode vzdržanje težko. Merodajne vojaške oblasti pa prosimo, naj naše stališče vendar enkrat v poštev vzamejo in poskrbijo, da dobimo od ene ali druge strani kakor najhitreje nadomestek za odvzete nam Ruse, da gospodarski popolnoma ne propademo.

Vojna razstava ces. in kr. 87. infanterijskega regimenta. Vojni album našega domačega infanterijskega regimenta bo v začetku jeseni razstavil vojne spominke vsake vrste. Za kolikor mogoče bogato in dostojno prireditve prosimo uredništvo vojnega albuma tem potom, da mu slavno občinstvo posodi razne, v zasebni lasti nahajajoče se predmete kakor orožje, slike, fotografije, dopise, posebnost pisma vredne vsebine, kratko vse spominke, ki so kakorkoli v zvezi z regimenta usodo v tej svetovni vojni. Predmeti, ki bi jih slavno občinstvo prepustilo na razstavo, naj se izročijo „Uredništvu vojnega albuma“, Celje, Burggasse, soba št. 44, kjer se po koncani razstavi vrnejo. Ker je čisti dobiček namenjen vdovam in sirotam regimenta, nadeja se uredništvo, da bo občinstvo mesta, okolice in vsega dopolnilnega okraja kolikor mogoče prispevalo in sodelovalo.

Svinjski sejmi vršijo se od zdaj naprej redno vsako sredo. Zadnji sejem je bil prav dobro obiskan. Vdeležilo se ga je mnogo prodajalcev in kupcev.

Koroške vesti.

Iz Koroškega se nam poroča: Kakor štajerski Slovenci, tako uvidimo tudi mi cesarju in domovini zvesti koroški Slovenci v perfidni gonji Korošca državi in cesarju nevarno stremljenje in se zjedimo v vsem, kar so štajerski Slovenci napram temu v zadnji številki izražali. Tudi mi delavni in zvesti Korošci hočemo živeti z našim nemškim sosedom v miru in slogi in pošljati našo deca v nemške šole, da ji zasigurimo blagostan bodočnosti. Kaj je sicer dapes taisti, ki ne zna niti zlogice nemškega? Nikamor se ne more podati. To uvidimo tudi mi slovenski Korošci in zato se ne moramo zvezati in pajdšiti s Hrvati in kraljemorskimi Srbi. V zanjke propada bi nas radi spravili ti brezvestni hudodelci in jugoslovanski veleizdajalci. Ne vdamo se jim in glasno kličemo, da bode odmevalo daleč po zvesto-avstrijskih koroških gorah: živeti hočemo v nerazdeljivi Koroški, neovirani od vsake strupene gonje in tesno zvezani z našim zgodovinskim sosedom se hočemo posvetiti delu blagostanja za domovino in cesarja. Vse drugo pa zavračamo z resno odločnostjo, Korošec in Jeglič pa naj se podata, kamor že dolgo spadata, v brezdnno izkažene Srbije. — Živili torej nerazdeljiva Koroška in Štajerska, živela slavna Avstrija!

Razno.

Oklic glede oddaje živil.

Žetev je spravljena, mlačva se je začela. Po tednih pomanjkanja bi zopet mogli vsi Avstriji dobiti toliko kruha in moke, kolikor pripade po pravici iz donosa zemlje na posameznika. Toda sebičnost in brezobzirna lakomnost začenjajo pridelke raznašati in ogrožajo s tem zasigurno razdelitev vojne racije (obroka). Ljudje, ki hočejo doseči odušni dobiček ali zasledujejo sebične interese, hodijo pri kmetih, oškodujejo na neodgovoren način polja in nadlegujejo kmetovalce, da bi poljske sadove dobili v neopravičeno posest. Kar le morejo dobiti, se porabi neprimerno in potratno. Malo število jih povzije, kar gre drugim po pravici. Kdor pa v resnici pomanjkanje trpi in more počelo shajati z malo denarja, kdor služi svoje ure pri pridnem dnevnem delu, kdor ne hlepi po tem, da bi se obogatel, ta je v nevarnosti, da mu sebičnost in oderuštvo vzameta njegovo pravico do kruha.

Vzajemno preponjanje se je začelo, da bi se vsi pošteni kmetovalci odvrnili od izpolnjevanja dolžnosti. Mnogi so padli skušnjava čez mernega dobička in mestno prebivalstvo gleda z ogorčenjen, da si pohlepnost marsikaterega poljedelca ne upa zahtevati samo predmetov vsakdanje potrebe, ampak vse, celo igrače in razkošje in celo zlato zakonskega prstana, da izrablja silo in stisko.

To nezagovorno početje se maščuje na kmečkem kakor tudi na mestnem prebivalstvu. Večina meščanov je zaradi koristi nekaterih brezobzirnežev izpostavljena najhujšemu pomanjkanju, kmečkemu stanu pa proti morda tudi v največjo škodo onih, ki svoje oddajne dolžnosti ne izpolnijo pošteno, ako ne oddajo predpisanih množin, sovražna nadloga revizicij.

Raznašanju pridelkov se bo državna oblast z vso močjo ustavljala. Lakomnost in krivica se mora zatirati pri kupcih kakor pri prodajalcih. Zakonu se mora pridobiti spoštovanje in veljava. Poljedelcu se mora zagotoviti mir pri njegovem dragocenem delu, on se naj ne izpostavlja vsled ponudb vsiljivih tihotapskih kupčevalcev najtršim kaznim, meščanu pa naj bo brez zapravljanja njegovih moči in njegovega delavnega časa dobiti po pravičnih cenah najzavnejša živila.

Vlada je trdno sklenila brezpogojno ponovitev težav, pod katerimi je trpela preskrba

prebivalstva v preteklen gospodarskem letu. Ona bo zatorej z vsemi sredstvi skušala zabraniti vsako prodajo zemeljskih pridelkov, ki so v državni upravi, zlasti krušnih sadov neopravičljivim. Oblastvo je naročeno, da vsakega, ki neopravičljivo prodaja zemeljske pridelke, posebno pa žito in moko, in vsakega, ki ta živila neopravičljivo pridobiva, kratkomalo najstrožje kaznujejo. Zaporna kazen se bo nalagala v najvišji dopustni izmeri zoper kupca in prodajalca in poleg tega najvišja dopustna denarna kazen. Pri tem se ne bo oziralo na stan in dostojanstvo. Kar se žita ali moke kakorkoli nosi ali prevaža, zapade neprizanesno in sicer tudi v najmanjših množinah zasegi. Ravnotako se izreče, da zapade izkupilo in sicer denar kakor tudi menjalno blago. Za strogo nadzorovanje prometa z živili je vse vknjenjeno, za najhitrejšo prejemanje raznašanih zalog in za izsledovanje prodajalcev je bila organizirana posebna služba.

Zakon se mora porabljeni v polni ostrogi, da se odpravi protipravno in oderuško početje, kajti le popolna pridobitev in pravična razdelitev domačega krušnega sadu nas obvaruje najhujše stiske, ohrani notranji mir države in nas približa miru.

C. kr. minister in vodja urada za ljudsko prehrano:

Paul I. r.

Dunaj, 23. avgusta 1918.

Draginja doklade učiteljem. Dunaj, 31. avgusta. „Wiener Zeitung“ objavlja odredbo s 26. avgusta t. l., s katero se urejajo draginjske doklade učiteljem javnih ljudskih in meščanskih šol. Draginjske doklade bodo znašale 979—4932 kron.

Izvoz cigaret in smodk v Avstrijo. Dunaj, 31. avgusta. Dunajsko časopisje poroča iz Amsterdam: Na Nizozemskem je že pripravljenih za izvoz v osrednje države 3,000,000 cigaret in 3,000,000 smodk.

Cene za vžigalice zvišane. Dunajski listi, ki so o podražanju raznih tovarniških izdelkov precej dobro poučeni, poročajo, da je zveza tovarnarjev za izdelovanje vžigalic sklenila, da vnovič zviša cene za vžigalice in sicer bo stala škatljica 10 v. Sedaj si prav lahko razložimo, kaj je temu bil vzrok, da že več mesecev ni dobiti vžigalic. Tovarnarji in razni veletrgovci so si nakupili velike zaloge vžigalic, katere bodo prodajali sedaj, ko so zvišane cene. Ni dvomiti, da bo sedaj naenkrat zadosti vžigalic!

Vrednost avstrijske krone je začela zopet padati napram tujemu denarju. Na devizni centrali na Dunaju se je notiralo: nizozemski goldinar 517-50, berlinska marka 167-20, švedska krona 355-50, bukaški lev 110-50 in bolgarski lev 127-50 K. — Dne 12. avgusta je na dunajsem trgu poskočila cena nemške marke, za katero smo plačali pred vojno 1 K 17 vin. do 1 K 19 vin., na 1 K 65 v. Švicarski frank je stal 2 K 50 vin., to je frank, za katerega smo plačali pred štirimi leti 95 vinarjev. V Berlinu dobimo sedaj za krono 50 pfenigov, v mirnem času 85. V Curihu nam dajo za avstrijsko krono 38 centimov, pred vojno 1 K 5 vin. Vzrok take vrednostne izgube tiči v preveliki množini papirnatega denarja, katerega posledica je tudi neznosna draginja.

Gospodarske stvari.

Jesenska in pomladna krma.

Da se izrabijo strnišča in se nadomesti krma takoj po žetvi za jesen, pa tudi, da se pripravi za prihodnjo pomlad rane zelene klaje, se priporoča, da se nasejejo strniščni plodi, ker dajo najcenejše krmo, ki si jo kmetovalec more preskrbeti. Pridelovanje takšne krme se spoji tem lažje s strniščnim oranjem, ker za to pripravne rastline ne trebajo globokega oranja. Zemljišče na katerem naj rastejo strniščni plodi, pa seveda ne sme imeti preveč plevela, niti ne sme biti preslabo. Za dobro rast strniščnih plodov je tudi treba, da se njiva takoj po spravi žita zorje, prevlači, poseje, zopet lahko povlači in pri lahki zemlji tudi dobro povlači.

Kot izvrstna krma rastlin za strnišča se zlasti priporoča mali in veliki krmni adrešelj. Uspeva za vsakim plodom v sveži, humozni, pa tudi v lahki, ilovna-

to pešeni zemlji; raste celo v suhi pešeni zemlji. Raste prav naglo in ne rabi dosti gnoj, zahteva pa dobro zrahljano in čisto zemljo. Da je za določeno dobo vedno svežega adrešlja, se seje v presledkih dveh do treh tednov. Poseje se najboljši z roko, povlači se z lahko brano in, da enakomerno vzhaja, se dobro povlači. Ta rastlina je prav dobra zelena krma, ki zelo ugodno upliva na mlečnost molzljivih krav. Semena je treba od malega adrešlja 19 do 24 kilogramov in od velikega adrešlja 20 do 30 kilogramov za hektar.

Hitro rastoča rastlina za zeleno krmo je tudi bela gorčica. Tudi ta uspeva skoraj v vsaki zemlji, zlasti pa v lažji ilovnati zemlji, pa tudi v apneni in laporasti zemlji. Celu v lahki zemlji da ta rastlina precej zelene krme. Gorčica se naseje lahko sama ali pomešana z drugimi krmnimi rastlinami. Pokošena ob začetku cvetja, je dobra krma za dojne krave in popravi kakovost surovega masla, ker mu da lepo rumeno barvo. Gorčica se poseje z roko in sicer 20 kilogramov na hektar. Seme se samo lahko podvlači.

Kot strniščni plod se uvažuje tudi ajda, ki tudi ne zahteva dobre zemlje. Z krmo posejana je ajda radi nagle rasti izvrsten strniščni plod. Pri setvi z roko je treba za hektar 70 do 100 kilogramov semena. Poseje se na povlačeno zemljo, na kar se seme podvlači, a povlači se pa ne sme. Ajda z graščico da tudi prav dobro mešano krmo, pa tudi ajda z belo gorčico. V tem slučaju se vzame 75 kilogramov ajde in 12½ kilograma bele gorčice na hektar. Tudi ta mešana krma dobro upliva na mlečnost molzljivih krav.

Tudi jara rž, ki uspeva v vsaki zemlji, da pri rani setvi v jeseni dobro košnja ali pašo in v prihodnjem poletju dober pridelek zrna in slame. Treba je le tri četrtine semena navadne rži. Setev se tako hitro razvija, da se že lahko po šestih tednih počne s krm-ljenjem. Mešanica grašice, grada, pelušek in bobza z ov-som in gorčico da tudi izvrstno zeleno krmo, ako se rano poseje.

Za rano zeleno krmo v sledeči pomladi je zlasti pripravna laška detelja (inkarnatka), katera da včasih še pozno v jeseni dobro krmo, ako se hitro po žetvi poseje in spomladi se pa lahko tako rano pokosi, da se še lahko naseje ječmen, oves i. t. d. Njena naseitev je zelo priprosta: strnišče se zorje in seme se z lahko brano povlači ali se povlači. Tudi se lahko primeša na hektar dva ali tri kilograme strniščne repe. Na ta način dobimo dvoje pridelkov ali v najslabšem slučaju vsaj eden donos, marveč v jeseni repo ali spomladi deteljo. Semena se rabi za hektar 30 do 35 kilogramov.

Rano zeleno krmo v spomladi da tudi grašica; celu v jeseni je včasih dobra košnja, ali vsaj paša. Posebno je priporočljivo sejati graščico pomešano z laško deteljo in jaro ržo, ker se grašica ovija na rž in se na način zviša pridelek. Za hektar se rabi 12 kilogramov rži. Ako je grašica samo z rajo ržjo zmešana, je to izborna in zgodnja krma. Vsekako se pa mora zarano nasejati, najkasneje začetkom septembra, da se rž še pred zimo dobro vkorenini in ob enem graščico proti mrazu ščiti. Rž pa ne sme biti pregosta, ker potrebuje grašica mnogo zraka in solca. Ako se zmes že julija poseje, da že v jeseni dobro pašo. Že maja se dobi zelena krma; pokošene rastline poženejo takoj zopet in še zorijo. Vzame se približno 60 kilogramov grašice in 60 kilogramov rži za hektar. Najboljše je to mešanico požeti še pred cvetom, ker je v tej dobi najokusnejša zelena krma in tudi zelo redilna.

Druge primerne zimske zmesi, ki dajo rano spomladi dobro zeleno krmo, so in sicer za hektar 160 kilogramov rži in 4 kilograme ogrščice ali 150 kilogramov rži in 50 kilogramov zimskega graha.

Da pa zimska mešanica dobro raste, je dobro pred setvo pognojiti zemljišče vsaj z malo množino Tomasove moke ali kajnita in glavni pogoj za bujno rast vseh imenovanih krmnih rastlin pa je: »Sej o pravem času!«

Strokovni učitelj H. Köniq.

Listnica uredništva in upravnštva.

Kozje, Štajersko. Natančno zgodovino 87. inf. regimenta dobite le pri poveljstvu regimenta. — „Ušč“. Dragi prijatelj, takoršne razmere dogajajo se danes povsod in to iz vzroka, ker je avstrijska gospodarska organizacija na celem črti izpodreklja. S pozdravom!

Loterijske številke.

Gradec, 28. avgusta 1918: 8, 38, 24, 78, 70.
Dunaj, 24. avgusta 1918: 53, 31, 39, 32, 65.
Trst, 4. septembra 1918: 78, 35, 76, 31, 8.
Linc, 31. avgusta 1918: 19, 68, 56, 23, 66.

Ā nadviničar

in 3 viničarji se potrebujejo pri 447
graščini Dornovi, pošta Možganjci p. Ptuj.
Zaradi službene pogodbe se natančno izve pri graščinskemu oskrbništvu na Dornovi.

„Slovenski Gospodar“ za fronto prepovedan!

Vojaška oblast prepovedala je dostavljanje „Slovenskega Gospodarja“ vojakom na fronto. — Kdor čita ta veleizdajalski jugoslovanski list, se tej odredbi ne čudi, čudi se k večjemu, zakaj se je to tako pozno odredilo in — zakaj še se ne pre-pove drugih sličnih listov.

NAZNANILO.

Podpisani naznanjam, da sem prejel dovoljenje za nakup sadja, zelenjave in poljskih pridelkov v občini sicer za celi ptujski okraj ter se nadejam, da me bode slavno občinstvo s svojimi dobavami blagohotno podpiralo, nakar ga zagotovim splošne zadovoljnosti.

Jakob Simonič 451
trgovec, Sv. Urban p. Ptuj.

Naznanilo

Podpisani naznanjam, da sem prejel dovoljenje za nakup sadja, zelenjave in poljskih pridelkov v občini sicer za celi ormoški okraj ter se nadejam, da me bode slavno občinstvo s svojimi dobavami blagohotno podpiralo, nakar ga zagotovim splošne zadovoljnosti.

HANS ROSMARIN 453

trgovec v Ormožu.

Dekla

Viničar

pridna, zvesta in delavna, katera se zastopi na poljskem delu, se sprejme v dobro službo pri gosp.

Leop. Slawitsch 380

trgovec, Ptuj.

z večimi delavskimi močmi, kateri se razume pri ameriškanskih gorcih, se sprejme pod dobrimi pogoji pri J. Belina, trgovca, pošta Podlehnik, Štajersko. 245

Zadnji telegrami.

Zelo lepi uspehi na naši visokogorski fronti.

Avstrijsko uradno poročilo od srede.

K.B. Dunaj, 4. septembra. Uradno se danes razglašča:

V severu Tonale-prelaza iztrgali so naši visokogorski oddelki sovražniku skozi presenečen napad Punto San Matteo (3692 metrov), Monte Montello (3636 metrov), in snežnik (3502 metra). Ta orožni čin v večnem ledju in snegu podaja posebno spričevalo bojne zmornosti vrlemu napadalcu, ki je prekosil najtežje alpske razmere.

V Sedmih občinah živahnejša poizvedovalna delavnost. Drugače nič pomembnega.

Šef generalštaba.

Nemško uradno poročilo od srede.

K.B. Berlin, 4. septembra. Iz velikega glavnega stana se poročča:

Zapadno bojišče. Armadna skupina prestolonaslednika Rupprechta in generalobersta v. Boehn. Obojestransko Lyse je dospel sovražnik v trajajočem boju z našimi prednjimi četami do erte Wulverghem-Nieppe-Mac St Maur Laventie-Richebourg. Naši mešani oddelki so ga v teh majhnih bojih uspešno oškodovali in s protisunkom in napadom vjete napravili. — Na bojni fronti med Scarpo in Sommo potekel je dan mimo. V predzadnji noči smo na erte v Aleux-Noevres-Mamancourt nazaj vzeli. Ta že nekaj dni pripravljena premikanja izvršila so se po načrtu in neovirano od sovražnika. Nasprotnik je šele popoldan obotavljaje se sledil. Na fronti med Moislains in Peronne včeraj sovražnik svojih napadov ni ponovil.

Obojestransko Noyona vodil je Francoz močnejše napade, ki so bili obrnjeni posebno proti visočinam med Champagne in Bussy. Sovražnik, ki je tukaj štirikrat predpoldan in popoldan proti hrabri 281. infanterijski diviziji naskakoval, bil je ravno tako, kakor na ostalih napadalnih odsekih popolnoma zavrnjen. Ob Ailletti poizvedovalni boji. Sunki sovražnika proti Concy-les-Chateau so se izjalovili.

Med Ailette in Aisne je sovražnik z Amerikani in Italijani po močni ognjeni pripravi iznova napadal; bili so večkrat po bridkem bližinskem boju zavrnjeni.

Včeraj smo sestrelili 22 sovražnih letal in 7 balonov. Lajtnant Rumey izvojeval je svojo 30. zračno zmago.

Armadna skupina nemškega prestolonaslednika. Južno od Riponta pripeljali smo od uspešnih sunkov v francoske jarke vjete in strojne puške.

Prvi generalkvartirnojester Ludendorff.

500 oseb umorjenih.

K.B. Moskau, 3. septembra. V zvezi z atentatom na Lenina in Uritzkiya in v zvezi z hišno preiskavo v angleškem poslanstvu v Petersburgu je bilo 500 oseb, med temi 40 Angležev umorjenih. V žarečih člankih se napada v vseh listih ententa, katerej se pripisuje krivda vseh atentatov in ki stremi za tem, da bi Rusijo v popolno krvno kopelj in ubožstvo spravila.

Štajerski deželni zavarovalni zavodi. Že naznanjeni zavarovalni inštitit deželnih zavarovalnih zavodov posluje v Gradcu, deželna uradna hiša, Landhausgasse Nr. 7, 1. nadstropje. V sporazumu s tem zavodom otvorila se je zveza poljedelskih zadržav ravnoal zavarovalni oddelki Štajerskih deželnih zavarovalnih zavodov, kakor se je ustanovilo posebno za poljedelske kroge zavarovalno mesto, ki podaja brezobvezna navodila in zastopa njih zveznim članom brezplačna in brezobvezna navodila in zastopa njih interese v vseh zavarovalnih zadevah. Z ozirom na zelo nizke premije in druge ugodnosti, kakor pravico do dividend po enoletnem članstvu in posebno z ozirom na brezpogojno varstvo kot javni zavod, nastaja prav pomembni razvitek deželnega zavoda. Natančni razglas podaja inzeratni del tega lista.

Razglas.

Deželni odbor vojvodine Štajerske

je glede velikega pomena življenskega in rentnega zavarovanja kakor zavarovanja proti nezgodi in odgovornosti ugodil željam prebivalstva z ustanovo

domačega javnega zavarovalnega zavoda

in ustanovil v sporazumu nižje-avstrijskega odbora

štajersko podružnico nižjeavstrijskih deželnih zavarovalnih zavodov

s sedežem v

Gradcu, deželna uradna hiša, Landhausgasse 7, 1. nadstropje.

Ravnatoko otvorilo je društvo poljedelskih zadrug na Štajerskem v zvezi z zgorajnim zavarovalnim zavodom zavarovalni oddelke za vse poljedelske kroge.

Zavarovalni pogoji ugodni. — Premije zmerne. — Pravica do dividend po enoletnem zavarovanju. — Brezpogojno varstvo kot javni zavod.

Pred zaključem zavarovanja obrniti se je v lastnem interesu na zgoraj imenovana centralna mesta ali poslovalnice štajerskih deželnih zavodov radi tarifov, prospektov in navodil, ki se izdajajo brezplačno in brezobvezno. 445

Viničar

z večimi delavskimi močmi se pod dobrimi pogoji sprejme pri Aleksandru Grundner, Röttschach pri Konjicah. 455

Kdor potrebuje

Ia. Portland-cement naj se javi takoj v upravi tega lista, Bismarckgasse št. 3. 454

Majer

s 4 do 5 delavskimi ljudmi, med katerimi naj bodeta 2 moža, išče se v okolici Maribora proti dobri plači. Dobi mleka od dveh krav in mnogo polja.

2 viničarja

s 4 do 5 delavskimi ljudmi najdeta zelo dobro mesto. Mleko, polje in vrt za zelenjavo poleg dobre plače — Ponudbe na upravo „Štajerca.“ 448

„Piff-Paff“ Smrt za podgane

Edino gotovo sredstvo proti podganam in mišim; skozi „Piff-Paff“ se jih uniči popolnoma. Ena doza stane K 2.— Po pošti pošiljam najmanje 3 škatlje.

„Mof“ je senzacionalna ameriška moljejedina. 1 zavitek stane K 1.50. 424

„Enta“ je najfinejši tobaki dodatek in stane 60 vin.

„Sv. Valentina svinski redilni prašek“, lekarniški izdelek, ki popolnoma pospešuje prebavljanje snete piče in je za rejo neobigno potreben. 1 zavitek stane K 1.50.

„Herba“, mirišni prašek za muhe, 1 zavitek stane 60 vin.

Josef Berdajs, Ljubljana 7, Celovška cesta 85

Za lahko idočo blago iščem 449

pridne zastopnike

za celo Štajersko. Ponudbe se prosi na Otto Neumann, Karolinental pri Pragi, Königinstrasse št. 52.

Kotel za kuhanje žganja 446

(Welsia) popolnoma nov, z 115 litrov vsebine se takoj prodaja v Gruskovcu št. 22 pri Ignacju Leskoschegg.

GOZDAR

39 let star, oženjen z dvema otrokoma, 10 in 11 let stara, govori nemško, slovensko in hrvatsko, več v vseh gozdarskih panogah, kakor v gospodarstvu, želi mesto za gozdarja ali pa za šaferja. Nastop takoj. Naslov pove uprava „Štajerca.“ 456

Štev. 914/6.

Mesto Ptuj, ustanovna zgradba sirotišnice in vzgojevališča.

Oklic.

S pripomočjo in podporo glavnega ter stolnega mesta Dunaj pripravlja se v obmestju Ptuja zgradba velike sirotišnice in vzgojevališča za približno 500 otrok padlih vojakov iz političnega okraja in mesta Ptuj.

Tozadevna pripravljajla dela za uredničenje te patrijotične in človekoljubne misli pozdravljajo vsi poklicani krogi kar najveseleje in so podjetju zagotovili največjo naklonjenost.

Za proizvodbo vseh tozadevnih poslov ustanovil se je poseben odbor.

Mesto Ptuj je posebno pripravno za tak zavod, kajti Ptuj ni samo šolsko mesto prve vrste, ampak je tudi z ozirom na klimatične okolnosti kar najprikladnejše. K temu pride še kot posebna prednost v mirovnem času obče znana cena življenskega razmera.

Štavenbi stroški za to sirotišnico in vzgojevališče proračunili so se z veliko svoto in se bodo potrebni denarji v to svrbo po možnosti deloma podarili od mesta samega, kakor tudi od drugih nabranih skladov in od pojedinih višjih krogov in mest.

Izvanredno pa pospešuje postava z dne 16. februarja 1918, d. z. l. št. 66, pričakovano požrtvovalnost vsakega pojedinega, ker oprosti od vojnega davka vse tiste zneske, ki so se dokazano tej vojni oskrbi, posebno pa naši sirotišnici in vzgojevališču v prid podali, ako isti v teku leta znesek 500 K prekorajijo in pri skupnem dohodku od več kakor 30.000 K najmanje 5 odstotkov dohodka dosežejo.

Na ta način se nudi vsakemu soustanovitelju prilika, prispevati zneske k zgradbi sirotišnice in vzgojevališča, ki kot neprispjevani vojnemu davku pripadajo.

Priljubljeni odbor se obrača do Vašega blagorodja s prisrčno prošnjo, prispevati temu plemenitemu patrijotičnemu namenu primeren znesek iz vojnih dobičkov namesto vojnodočičnega davka; vsi tisti pa, ki nimejo nobenega vojnega dobička, naj darujejo prostovoljne zneske.

Darovani zneski se bodejo izkazali in se ne bo opustilo večja darila podati v Najvišjo priporočbo.

Za pripravljajni odbor, okr. glavar: Netoliczka.

Zahtevajte „Štajerca“

Pege

kakor rudečica lica in nosa, zajedniki, grbe, ohlapna koža in sploh vsi madeži na koži izginejo zajamčeno, ako se rabi izkušen **dr. A. Rix-ov Pasta Pompadour**. Popolnoma nesškodljivo sredstvo. Doza 5 kron. **Dr. Rixovo biserno mleko (Perlenmilch)** tekoč puder v barvah roza, belo in naravno žolto, steklenica 6 kron. — Poština posebej. Pošilja se diskretno od **Dr. A. Rix Kosm. Laboratorium, Wien IX, Lakierergasse 6/K.** Zaloge so v **Mariboru, Lekarna k angelju varuhu;** **Lekarna k angelju varuhu;** lekarna k Mariji pomagaj in parfumerija Wolfram. V **Ljubljani:** parfumerija **A. Kauč** in drogerija „**Adrija**“ 302

Zagotovljen uspeh

Tristočrto zahvalnih pisem v prij. vpogled na razpolago.

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 303
med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Gar. nesškodljiva za vsako starost.
hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 5—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 10—.
Kosmetisches Dr. A. Rix Präparate Dunaj IX., Lackiererg. 6/K
Poština posebej. Razpošiljatev strogo diskretna.
Zaloge v **Mariboru:** lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „**Marija pomagaj**“ in parfumerija Wolfram; v **Ljubljani** lekarna pri „**zlatem jelenu**“, v drogeriji **A. Kauč**, in „**Adria-Drogerie**“.

Viničar

moški ali ženska se takoj ali pozneje pod dobrimi pogoji sprejme. Redi se lahko tudi ena krava, ker je zadosti klaje in polja. — Vprašati v upravi „**Štajerca**.“ 427

Prvega viničarja

(saferja) za vinograd v Mestnem vrhu išče **Schwab, Ptuj, Hauptplatz.** 406

Safer ali oskrbnik

se išče 411

če mogoče samostojen, izkušen, zanesljiv strokovnjak, obeh deželnih jezikov zmožen, tudi vojni invalid, za gospostvo **Ainöd** pri **Celju**. (35 johov njive, travnikov in vinogradov, 100 johov gozda). Vstop takoj.

Vdovec

s posestvom in gotovino, vojaščine prost, želi se s poštenim dekletom ali vdovo, ki bi imela tudi nekaj premoženja, seznaniti. Naslov pove uprava „**Štajerca**.“ 420

Protinske steklenice

(Gichtfluid-Flaschen) vsebina 75 cm³ kupujem nazaj in plačam 10 vin. za kos. 394
Rabljene steklenične zamaške (stopelje) plačam po dnevnih cenah. Ig. **Behrbalk**, lekarnar, **Ptuj**.

POZOR!

Sveže in suhe **gobe**, lisice (Eierschwämme), **črnice** in **brusnice**, kakor **kostanje** v vsaki množini kupuje in plača po najvišjih cenah. Posoda se pristavi.

Adolf Klengl, Unter-Vogau, pošta **Strass.** 393

Weinstein

(vinski kamen)

kupi v vsaki množini po najvišjih cenah veletrgovina **S. Friedrich**, **Ptuj**, **Sarnitzgasse.** 413

Lehrling

der deutschen u. slowenischen 412
Sprache mächtig, mit guter Schulbildung, wird aufgenommen bei **Brüder Slawitsch**, Kaufleute, **Pettau**.

Za Gornje-Haloze sprejmeta se 371

2 zanesljiva viničarja,

ki sta izvežbana v vseh vinogradniških delih. Dobita dobro plačo in polje, ki ga lahko za sebe obdelujeta. Eden viničar naj ima 4 delavske in drugi 2 delavski moči. Vprašanja na **Jos. Goriupp**, **Ptuj**.

Žlahtno sadje, orehe, suhe gobe, med in kumin

kupi v vsaki množini 436

F. Zwitter, **Gradec**, **Zinzendorfsgasse 20.**

Majer

s 4 delavskimi močmi, se sprejme pri **Jos. Ornig**, **Ptuj.** 437

Učenec

nemškega in slovenskega jezika zmožen, z dobro šolsko izobrazbo, se sprejme v trgovini mešanega blaga **A. Högenwarth** v **Framu (Frauheim).** 434

Viničar

z večjo družino, se išče za vstop dne 1. novembra od gosposke **Jos. von Kiepac** v **Križevcih** na **Hrvatskem.** 433

TESARJI

za zopetno zgradbo delavskih kolonij za ladjedelnico v **Trziču (Monfalcone)** se proti plači od K 2-30 do K 2-50 na uro takoj sprejmejo. Dobra oskrba in bivališče. — Ponudbe naj se obračajo na 432
„**Bauunternehmung Wolfgang Alkier**“, **Gradec**, **Jakominiplatz št. 14.**

Kupujemo v tekočih dobavah

rudeče paradižnike

po cele vagone. Skrajne ponudbe na tovarno konzerv **Hagn & Ennsmann**, centralni urad **Dunaj, III. Estegasse 7.** 438

Podaljšaj svoje življenje!

Zamore se svoje življenje podaljšati, bolezni preprečiti, bolnike ozdraviti, slabotne okrepčati, tavajoče trdne in nesrečneže vesele napraviti!

Kaj stoji za vsako boleznijo?

Slabost živčne sile, žalost, izguba ljubih prijateljev ali svojcev razočaranja, strah pred boleznijo, napačni način življenja in mnogo drugih vzrokov.

Veselo srce

je najboljši zdravnik! Dobi se pot, ki ti pomaga do veselja, tvoj čut oživlja, ki te z novo nado napolni, in to pot ti kaže neki spis, katerega dobi vsakdo, kdor po njega piše, takoj in

popolnoma zastoj!

V tej mali ročni knjižici se raztolmači, kako se nadomesti v kratkem času in brez motenja poklica moč živcev in mišic, kako se zamore odpraviti in izboljšati utrujenost, slabo razpoloženje, slabost spomina, nevoljo za delo in nešteto drugih bolezenskih pojavov. Zahtevajte ta spis, prinesel Vam boe nade polne ure.

Naslov: **Ernst Orsech**, **Berlin S. W., Markgrafenstrasse 63, Abt. 473.**

443

Pridni majerski ljudje

katerih žena se na svinjerejo razume, se proti takojšnjem vstopu iščejo na posestvo **Reifenstein** od **Roberta Zanger** v **Celju.** 440

Kdor išče kupovalca

za odvišno postalo kontrolno kaso? Ta se obrni naravnost na fabriko. Ta kupuje kase pod ugodnimi pogoji zopet nazaj. **National-Registrierkassen G. m. b. H., Dunaj VI., Mariahilferstrasse 57-59.** 442

Viničar ali viničarka

ki ima več oseb v pomoč, se sprejme pod prav ugodnimi pogoji pri gospodu **Paulu Kastner** v **Maibergu** pri **Sv. Vidu** pri **Ptjuju.** 441

Išče se v nakup **kmečki vodni mlin** za mletje ali v najem 430 proti plačilu, četudi poprave potrebne. Lahko je tudi žaga. Ponudbe na upravo „**Štajerca**.“

Zastopstvo

prvorazrednega 439

življensko zavarovalnega vavoda

z ugodnimi zavarovalnimi panogami odda se pod koristnimi pogodbami pridobljivemu gospodu z dobrimi priporočbami in spričevali. Natančne pismene ponudbe pod „**Fixum** in **Provision F 75**“ na anončni urad **Jos. A. Kienreich**, **Gradec**, **Sackstrasse 4-6.**

Gostilniško posestvo

z gospodarstvom išče v nakup v nekem trgu. Ponudbe na: 450
Wruss, **Hotel Strauss**, **Bruck** na **Muri.**

Brezplačno dobi vsakdo na željo

moj katalog o zlatem, in srebrnem blagu, ter o glasbenih instrumentih. Gosli za K 40, 45, 55 in višje. Dobre harmonike po K 45, 60, 80. Dvovrstne dunajske harmonike K 120, 140, trivrstne K 300, 400 in višje. Zamenjava dovoljena ali denar nazaj. Razpošiljatev po povzetju ali naprej-plačilu po razpošiljalni hiši **Hans Konrad, c.** in kr. dvorni liferant **Brüx št. 1785 (Češko).** 375

Srbenje

kraste, lišaj, grindavost in slične kožne bolezni odpravi hitro in sigurno domače mazilo Paratol. Ne umaže, nima duha, se more torej tudi čez dan rabiti. Velika posoda K 5.—, družinska posoda K 9.—, Prašek (Stupa) 3 K. Nadalje prašek Paratol za varstvo občutljive kože, ena škaltja 2 K 50 h. Dobi se oboje pri naprej-pošiljativ svote ali povzetju na nastov: Apotheker **Ulmer Paratol-Werke** in **Budapest VII/20., Rózsa utca 21.** 472

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptuj

izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Vsaka žena čitaj moje velezanimivo navodilo za moderno negovanje prs

Najboljši nasvet pri mehкости in slabosti prs.

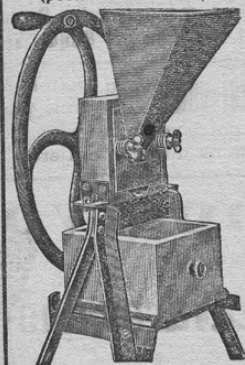
Pišite zaupljivo na **Ida Krause, Preßburg, (Ogrsko), Schandstrasse 2, Abt. 109** Ne stane ničesar! 157

jabolčnico in sadni jesih

kupi trgovina **Brüder Slawitsch, Ptuj.** 562

Žitni ročni mlin

(postavno varovano)

Moj originalni žitni ročni mlin z masivnim hrastovim odrom, železno škaltjo, lomilcem in vijakom, primeren za grobo šrotanje in fino mletje vsake vrste žita, je edinstvena ali trajna izdelava, platja, je iz mletje se delo izmenično za mlinca in mlinarja, je iz utrjene materiala in celo pri najmočnejši rabi skoraj nepokvarljiv. Model 4 z ročno kurblo za majhen obrat, teža 7 kg K 120.—, Model 5 z ročnim koleškom za večji obrat, teža okroglo 12 kg K 160.—, Rezervne mletne plošče K 8 za par. Masivno stojišče iz lesa ali železa s predalcom K 80.— posebej. Razpošiljatev iz Dunaja proti vpošiljativ 20 K kot podatek, ostarek proti povzetju po generalnem zastopstvu: **Max Böhnell, Dunaj, VI. Margaretenstraße 27.** Odd. 51. 261

Papirnati prtici (servijete) 311

za gostilne in kavarne, samo najboljše blago. Štev. 30 500 komadov 17 K, 1000 kom. 32 K, št. 28, 500 komadov 19 K, 1000 kom. 36 K, razpošilja proti poštnem povzetju ali če se naprej plača **B. Klein, Gradec I. (Graz I.) Postfach 57.**

Najlepši spomin!

Doprsna slika v naravni velikosti se Vam pošlje, če mi pošljete fotografijo. Posnetek popolnoma podoben. Cena K 22.— Prosim naročila na **Marko Ernst, Gradec, Klosterwiesgasse 25.** 120

Viničar

zanesljiv, z dovolj delavskimi močmi, sprejme se pod zelo dobrimi pogoji. Ponudbe na **Richarda Ogrisev, vinograd Sturmburg, pošta Pössnitzhofen pri Mariboru.** 366

Čebelni vosek in med

plačuje po najboljših cenah. Posoda se pristavi. **Agentura Rayer, Maribor, Tegetthoffstrasse 57.** 370

Ljudska kopel mestnega kopališča v Ptuj.

Čas za kopanje: od delavskih od 12. ure do 2. ure popoldne (nagajati je od 12. do 1. ure sarkati od nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure popoldne)

Kopel z vrednim sarkatom, vosek „Bransebad“ v gubici 2 - 70

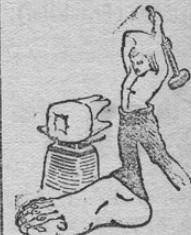
Čez 1,000.000 mojih ročnih šil

v rabi. Praktično orodje za vsakogar za lastno krpanje usnjatih stvari, oprem, jermenov, čevljev, pihalnikov, jader, vreč, vozniških plati itd. Važno za vojake. Naprej-prodajalci rabat. Cena kompletnega šila pri naprej-plačilu K 470 in pri povzetju K 5.—. Na bojišče le pri naprej-plačilu. **P. E. Lächmann, Dunaj IX, Mosergasse 3, Abt. 113**

CUNJE vsake vrste, jute, odpadki novega sukna, krojaški ostanki, raztrgane nogavice, raztrgane obleke gospodov in žensk, stare posteljske odeje, kočne

kosti, konjske repe, svinjsko dlako, kožuhe zajcev in lesic kupuje po najboljših cenah **M. Thorinek & Co., Celje** Trgovci in krošnjari dobijo posebne cene.

100.000 hvaležnih odjemalcev zamore potrditi, da naš uničevalec korenin „Riabalsam“ v treh dneh odstrani kurečja očesa, bradavice in trdine kože. Uspeh zagotovljen. Cena 3 K, 3 tube, 7 K, 6 tub 11 K. **Zobobol** odstrani „Fides“, ne samo pri volih zobeh, ampak tudi pri revmatičnem zobobolu, kjer druga sredstva nimajo nikakega uspeha. Če ne pomaga, denar nazaj. Cena 3 K, 3 tube 7 K, 6 tub 17 K. Ni ga več zobnega kamna, ne neprijetnega duha iz ust. Snežnobele zobe za dobite pri rabi „Xiris“, zobni fluid. Učinek takoj. Cena 3 K, 3 steklenice 7 K.

Podgane in miši

zginijo po rabi podganske smrti (Rattentod). Če brezuspešno, denar nazaj. 1000 zahvalnih pisem. Cena 4 K, 3 škaltjice 9 K. Ste-nice, uši, bolhe, ščurke uniči dosledno „Thiera.“ Cena 3 K, 3 škaltjice 7 K. Prah za mrčesje 2 K. **Kemeny, Kaschau (Kassa) Madžarsko (Ungarn), Postfach (poštni predal) 12/C—72.** 279

Trčan med (Schleuderhonig) ku-puje vsako množino od čel-belarjev **Pavel Šega, Gradec, Grazbachgasse 30.** 348

Barve za štofe!

črna, temnoplava, temnorujava, temnorudeča, temnozeleni in temnosiva

za samo-barvanje platna, volne in žide

v zavitkih z porabno nakaznico à 50 vinarjev. Pošiljatev na zunaj franko proti naprejpošiljativ zneska priporočila **H. Billerbeck, Maribor, Herrengasse št. 29.**

500 kron

Vam plačam, ako moj iz-trebnik kore-nin Riabalsam Vaša kurja očesa, bradavice in trde kožo ne odpravi v 3 dne h brez bolečin. Cena ene posodice z garancijskim pismom K 275, 3 posodice K 550, 6 posodice K 850. Stotero zahvalnih pi-sem. **Kemeny, Kaschau (Kassa) I** poštni predal 12/614 (Ogrsko)

„Asanol“

ma presenetljiv uspeh pri pokončavanju zoharjev (zakon. varovan) ščurkov, mravelj itd. I zavoček stane 1 krono.

„Št. Valentinov redilni prašek za prašice“

je edino uspešen pri preban krmice, zaraditega izredno red-meso in toščico. I zavoček stane 1 krono. Naroča se pri **Josip Berdaja, Ljubljana, Zeljar-ska ulica 18.** Po pošti se pošilja najmanj 6 zavočkov.

Podplatne zaščitnike (Sohlenschoner)

iz pravega jedrnatega usnja, za 1 par manjših čevljev K 1:50, za srednje čevlje K 2:20, za največje čevlje K 3:20. Pod etniki za gospe, zajamčeno prve kakovosti z k tem spadajočimi vijaki 30 mm, za tučat K 12—, 32 mm K 15— za tučat. Posebno močni podplatni zaščit iki za 1 kilogram K 40—, srednjevrstno blago K 30—, bolj tanko blago K 20—. Razpošilja na drobno in debelo proti povzetju ali proti pošiljativ zneska **KLEIN, Gradec, I., poštni predal 57.** 33

Raztrgane nogavice in zokni

se brezhibno kakor novi popravijo iz 3 no-gavic ali 4 zoknov dobite 1 par. Postavno zavarovano. Mnogo priznalnih pisem. **Brüder Slawitsch, sprejemno mesto I. mariborske po-pravljalne delavnice za nogavice in zokne, Waly Olmann, Maribor, Burggasse Nr. 15.** 94

Posljite mi Vaše **zamaške (štopelje)**

Prevzamem jih tudi brez poprejšnjega vprašanja proti povzetju po sledečih cenah: Za nove steklenične zamaške K 110— za stare steklenične zamaške brez loma K 66—, za šampanjske štopelje, naravna probkovina K 110 za kos.

Na vprašanja se takoj odgovori, tudi telegrafičnim potom.

Leopold Markus, Gradec, Josefigasse št. 1/P.

Vsako svoj lastni reparater!

Moje Lumax ročno-šivalno šilo šije štep-štihe kakor mašino. Največja iznajdba, da zamore usnje, raztrgane čevlje, opreme, kožuhe, pieproge, vozne odeje, štofe u šotore, filc, kolenske mantelje, vreče, platno in vse drugo močno blago sam sešiti. Neobhodno potrebno za vsakega. Izborno za rokodelce, kmete in vojake. Biser z športne ljudi. Trdna konstrukcija. Izredno lahka raba. Garancija za rabljivost. Prekosi vse konkurenčne izdelke. Mnogo pohvalnih pisem. Cena kompletnega šivalnega šila z cvrtnem, štirimi različnimi šivankami in n vodilom za kos K 450, 3 kosti K 13.— — Razpošilja proti povzetju, poštnina posebej, po **Johann Jellen** trgovina usnja v Celju. Naprejprodajalci dobijo rabat.

Zasebno učilišče

Kovač-Engelhart v Mariboru.

Novi tečaji za štenografijo, stroje-pisje, pravopisje s trgovsko kore-spondenco, računanje v zvezi z navadnim knjigovodstvom, lepo-pisje, nemški in slovenski jezik se začnejo s 1. oktobrom 1918. Brezplačna posredovanja glede nameščanja. Prospekti prosti.

Vodja Maks Kovač, Maribor, Kaiserstr. 6

Išče se

viničar

z 5. do 6. delavskimi močmi za vinograd Vesternici (Tresternitzu). Vprašanja na oskrbnika **Haas v Kanci (Gams) pri Mariboru.** 48